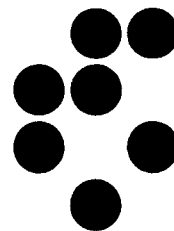

NOVICE

univerza v Ljubljani

institut "jožef stefan" Ljubljana, jugoslavija

September 1972 - leto X

številka 5

VSEBINA:

4. evropskemu simpoziju za kemijo fluora na rob	B. Frlec	3
Evropski biokemijski kongres v Amsterdamu	I. Kregar	3
Dva simpozija na Finskem	Š. Stražiščar	4
Uporaba računalnika v diagnostiki	V. Rajkovič	5
Nov način mednarodnega sodelovanja znanstvenikov	M. Rosina	5
Kratke novice: biofizika v Moskvi		6
AMPERE in Kioto		
Strunjan		
odhodi v tujino		
obisk v Institutu		

INTERNI DEL:

92. in 93. seja Sveta Instituta		8
Sestanek kolektiva za pomoč Pomurju		8
Kako pridemo do večje plače? (O novem pravilniku o osebnih dohodkih v IJS)	J. Marsel	9
Mesto in usmeritev Instituta v bodočnosti	Z. Marinšek	10
Poverjenišтво za patente		11
Osebnе vesti	P. Lagler	12
Priloge		

Urednik: Z. Marinšek, dipl.ing.
Odgovorni urednik: dr. I. Kregar, dipl.ing.
Stalni sodelavci: mgr. P. Cevc, dipl.ing.
V. Dimic, dipl.ing.
dr. F. Gubenšek
A. Jerman-Blažič, dipl.ing.
K. Kajfež
dr. F. Klofutar, dipl.ing.
mgr. J. Korenini, dipl.ing.
P. Lagler
dr. S. Svetina

Ponatis člankov deloma ali v celoti je dovoljen le z opombo, da gre za prispevke iz "Novic" Instituta "Jožef Stefan" v Ljubljani.

4. EVROPSKEMU SIMPOZIJU ZA KEMIJO FLUORA NA ROB

B. Frlec

V petek, 1. septembra zvečer so v veliki predavalnici na Jadranski ulici napovedali naslednji, 5. evropski simpozij za kemijo fluora, ki bo 1974 leta na Škotskem in se z obilico pohvalnih besed zahvalili za vzgledno organizacijo 4. simpozija organizatorjem, sodelavcem IJS in FNT. Od takrat so se duhovi že pomirili in čas je, da pogledamo na simpozij trezneje. Nekaj je povsem gotovo: simpozija so se udeležili vsi, ki na tem področju v Evropi kaj štejejo, poleg njih pa še precej podiplomskih študentov in strokovnjakov iz industrije.

Dve vprašanji se ob ocenjevanju simpozija ponujata sami od sebe: kakšen je strokovni uspeh simpozija in kateri so dosežki, ki so izstopali. Na obe vprašanji je težko odgovoriti. V zadnjem desetletju se je v Evropi izoblikovalo nekaj centrov, kjer se pečajo s kemijo fluora, interesi so po nenapisanem sporazumu razdeljeni in tako smo bili na simpoziju pravzaprav priče izredno kvalitetni reviji poročil z različnih področij, ki je v glavnem minila brez večjih pretresov.

Delo našega domačega laboratorija je bilo posvečeno naravi in hitrosti kemijskih reakcij med fluorom in ksenonom ter lastnostim in reakcijam ksenonovih fluoridov z drugimi fluorida. Predstavljeno je bilo s štirimi referati. Z malo neskromnosti lahko povemo, da je bilo zelo lepo sprejeto in velja za enega najboljših prispevkov na simpoziju. To delo vodi že od samega začetka prof. Slivnik, poročali pa so dr. B. Žemva, mgr. J. Levec, mgr. M. Bohinc in ing. T. Ogrin.

Raziskavam lastnosti trdnih fluoridov v smislu kemije trdnega stanja posvečajo vse več pozornosti. Poročila s tega področja so napolnila program enega dopoldneva. Kot po navadi so se strokovnjaki za to področje iz univerz v Bordeauxu in Giessenu spet dvobojevali v diskusijah, vendar so jim tokrat pomagali tudi raziskovalci iz drugih laboratorijev. Za kemijo fluoridov žvepla, fosforja in dušika pa smo morali na simpoziju porabiti kar en cel dan. Tu se nekateri raziskovalci izživljajo v krojaškem ustvarjanju novih molekul, drugi pa z nekaj več smisla za tehnologijo iščejo na tem področju neslutnih dimenzij nove produkte, ki bi se morda dali uporabiti že v bližnji prihodnosti. Poleg že omenjenih področij seveda na simpoziju ni manjkalo referatov iz kemije medhalogenskih spojin, s področja klasične sintezne kemije in končno teoretično oziroma fizikalno kemijsko usmerjenih poročil. Ena sekcija simpozija je bila posvečena organski kemiji fluora. Kot je to že navada na evropskih simpozijih, so prebrali v tej sekciji nekaj manj referatov, zato pa je bilo zanimanje zanje vsaj takšno kot v anorganski sekciji.

Torej, nič pretresljivega nismo slišali v strokovnem delu simpozija. Tega tudi ni bilo pričakovati. A kljub temu lahko trdimo, da je simpozij zelo uspel. Za nas je predvsem važno, da se je kemija fluora v Ljubljani ponovno primerno uveljavila, da smo obnovili stare in navezali nove strokovne stike ter da so udeleženci odšli iz Ljubljane zadovoljni z vsem in ponesli s seboj ime instituta na način, ki nam je najpomembnejši.

EVROPSKI BIOKEMIJSKI KONGRES V AMSTERDAMU

I. Kregar

Letošnji sestanek Zveze evropskih biokemijskih društev (FEBS), osmi po vrsti od ustanovitve Zveze leta 1963, je potekal v Amsterdamu od 20. do 25. avgusta. Zveza združuje 24 evropskih in izraelsko biokemijsko društvo. Strokovni sestanki, ki jih organizira, predstavljajo

najpomembnejša srečanja evropskih biokemikov, ki se jih vedno bolj udeležujejo tudi znanstveniki izvenevropskih držav, predvsem ZDA. Letošnjega sestanka se je udeležilo približno 2000 raziskovalcev. Tehnična organizacija sestanka je bila odlična. Potekal je v modernem kongresnem centru, ki je s tremi velikimi dvoranami, desetimi manjšimi predavalnicami in kino dvorano posebno primeren za kongrese takšnega obsega. O svojih najnovejših rezultatih so udeleženci poročali na sedmih simpozijih in v 84 specializiranih sekcijah. Simpoziji so obsegali biokemijska področja, na katerih v svetu intenzivno delajo, to so: struktura in funkcija encimov, biogeneza mitohondrijev, struktura in funkcija ribozomov, molekularna ureditev in transport skozi biomembrane, imunoglobulini ter ribonukleinska kislina in virusi. Sekcije so obsegale poleg snovi iz že omenjenih področij še raziskave metabolizma, klinične kemije, nevrokemije, rastlinske biokemije itd. O novih biokemijskih metodah so poročali udeleženci na posebnem kolokviu.

Jugoslovanski raziskovalci so se udeležili sestanka z 18 referati. Oddelek za biokemijo je prijavil 3 referate in so bili vsi sprejeti. Referat o hemoragični in proteolizni aktivnosti v modrasovem strupu (dr. V. Turk, dr. F. Gubenšek, mgr. D. Sket) je vzbudil med poslušalci mnogo zanimanja in živahno diskusijo. Prav tako sta bila ugodno sprejeta tudi referata o lastnostih katepsina D iz goveje vranice in timusa (dr. I. Kregar, dr. V. Turk, dr. F. Gubenšek) ter o visoko in nizkomolekularnih proteinazah iz zajčjih levkocitov (dr. M. Kopitar, mgr. Š. Stražiščar), ker sodita v področja encimatike katepsinov, ki vzbujata v zadnjem času vse večje zanimanje med biokemiki.

Razumljivo je, da je ob tolikšnem številu predavanj, ki potekajo istočasno, možno poslušati le manjši del. Vendar kot pravi tudi organizacijski komite v svoji dobrodošlici, je pomen takega sestanka predvsem v priložnostih za vzpostavitev številnih osebnih stikov s kolegi, ki delajo na istem ali sorodnih področjih in za diskusijo najnovejših rezultatov. Tako smo tudi mi navezali stike z nekaterimi uglednimi raziskovalci na našem področju in se dogovorili za tesnejše sodelovanje.

DVA SIMPOZIJA NA FINSKEM

Š. Stražiščar

Veziva so sestavni del vsakega organa v organizmu. Med celicami je v vezivih 90 % fibroblastov (mlade celice vezivnega tkiva, ki prispevajo glavni delež pri reparativnih procesih in celjenjih). Tako ni naključje, da sta bila Simpozij o biologiji fibroblasta in III. Evropski simpozij o raziskavah vezivnih tkiv organizirana v istem mestu (Turku, Finska) in v istem tednu (13. - 19. avgusta). Deloma sta celo imela skupen program, skupen pa jima je bil tudi namen: jasneje spoznati fiziologijo in patologijo veziv, da bi mogli in znali boljše pomagati človeku. Patologija veziv je namreč zelo pestra: arterioskleroza, granulomi, problemi celjenja ran, revmatizem itd. Razgradnja proteinov je važen in še nerešen problem v teh procesih. Nekatere probleme v zvezi z razgradnjo proteinskih sestavin veziv študiramo tudi na oddelku za biokemijo. V delu skupnega programa obeh simpozijev smo poročali o izolaciji izoencimov katepsina D iz eksperimentalnega granuloma. Katepsinu D se pripisuje važno vlogo pri razgradnji osnovne substance in vlaken v vezivih. Tako je razumljivo zanimanje, ki so ga udeleženci simpozija posvetili prav katepsinu D.

UPORABA RAČUNALNIKA V DIAGNOSTIKI

V. Rajkovič

To je naslov ciklusa treh predavanj, ki so jih imeli podiplomci I. Bratko, I. Lajovic in V. Rajkovič (vsi trije iz oddelka za elektroniko) v okviru stalnega seminarja na Institutu za nevropatofiziologijo pri ljubljanskih Kliničnih bolnicah. Predavanja so zajemala nekatere rezultate dela s področja diagnostike na IJS. Namen je bil dobiti oceno rezultatov z medicinskega stališča in navezati stike za morebitno sodelovanje v bodoče.

V prvem predavanju so bili predstavljeni nekateri osnovni diagnostični modeli. Le-ti v glavnem slonijo na povezavah med množicami bolezni in množicami simptomov. Če hočemo določiti diagnozo pa moramo za dan nabor simptomov poiskati ustrezno bolezen, oziroma nabor bolezni. Poudarek je bil na originalnem lastnem modelu, ki temelji na verjetnostnem povezovanju simptomov in bolezni.

Drugo predavanje je zajelo jezikovno problematiko na tem področju. Gre predvsem za problem komuniciranja z diagnostičnim sistemom. Predstavljen je bil originalni diagnostični jezik DIAGNOSE, ki je bil razvit posebej v te namene.

Tretje predavanje se je nanašalo na implementacijo eksperimentalnega sistema DIAGNOSE, ki je bil razvit na IJS. Na osnovi omenjenega verjetnostnega modela je bil izdelan poseben drevesni algoritem, ki predstavlja osnovo sistema; jezik DIAGNOSE pa skupaj z ustreznim prevajalnim programom poskrbi za enostaven pristop k algoritmu.

Predavanja je spremljalo okoli 25 zdravnikov različnih vej medicine. Diskusije so bile koristne. Z zanimanjem je bil sprejet sistem DIAGNOSE. Omenjene pa so bile hude težave z zbiranjem in pripravo medicinskega znanja, ki je osnova takemu sistemu diagnostike v medicini. Za bodoče sodelovanje je bilo največ zanimanja za vpeljavo obstoječih diagnostičnih sistemov za EKG in morebitni razvoj računalniške diagnostike na področju rentgenologije.

NOV NAČIN MEDNARODNEGA SODELOVANJA ZNANSTVENIKOV

M. Rosina

Na Institutu je bil od 14.8. - 9.9.1972 mednarodni delovni seminar o metodi generirajočih koordinat za opis jedrskih stanj in jedrskih reakcij. Delovni seminar je novost v načinu sodelovanja znanstvenikov. Z raznih krajev sveta se zbere skupina raziskovalcev, ki preživijo mesec dni ob skupnih debatah in skupnem reševanju problemov. V začetku s predavanji in diskusijami seznanijo drug drugega s svojimi uspehi in neuspehi, tako da se jasno pokažejo odprta vprašanja in nerešeni problemi. V naslednjih delovnih tednih skušajo z združenimi močmi in idejami bodisi odgovoriti na odprta vprašanja, bodisi formulirati raziskovalno metodo, s katero bodo lahko k problemu pristopili kasneje doma. Delovni seminar se precej razlikuje od kongresa ali simpozija. Na kongresu oz. simpoziju poročajo predvsem o nedavno rešenih problemih iz več sorodnih tem. Na delovnem seminarju pa se zbere le majhna specializirana skupina in se koncentrira na eno temo, poudarek je predvsem na formulaciji nerešenih problemov in organizaciji nadaljnjega raziskovalnega dela.

Seminar sta organizirala Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo in Institut "Jožef Stefan" s finančno podporo Sklada Borisa Kidriča. Na njem je sodelovalo 5 domačih in 11 tujih znanstvenikov iz Belgije, Francije, Indije, Kanade, Nemčije, Portugalske in iz Mednarodnega centra za teorijsko fiziko v Trstu. Pobudo za seminar so dali nekateri uspehi

raziskovalne skupine za teorijsko jedrsko fiziko na IJS, ki so bili objavljeni v mednarodnih znanstvenih revijah ter potreba po aktivnem sodelovanju pri problematiki metod primernih za opis lahkih atomskih jeder.

Seminar je uspel zlasti v tem, da je izšlo mnogo novih pobud za nadaljnje raziskovalno delo pri izbrani problematiki. Za domače znanstvenike pomeni neprecenljivo korist tudi "uvoz znanja", saj so za seminar izbrali temo, s katero se sami ukvarjajo. Obenem pomeni tudi afirmacijo njihovih dosežkov.

KRATKE NOVICE

Letošnjega IV. mednarodnega kongresa biofizike v Moskvi so se udeležili štiri sodelavci našega Instituta - mgr. P. Cevc, dr. F. Gubenšek, dr. S. Svetina in mgr. M. Šentjunc. V svojih referatih so poročali o rezultatih raziskav iz področja biofizike na našem Institutu. Kongres je imel svoje glavne delovne prostore v znani univerzi Lomonosova, prisostvovalo pa je okrog 2000 udeležencev, največ iz Sovjetske zveze in ZDA.

V drugi polovici avgusta je bil na Finskem v mestu Turku 17. kongres AMPERE iz področja magnetnih rezonanc. Kongresu sta prisostvovala prof.dr. R. Blinc, ki je imel vabljenno uvodno predavanje z naslovom "Nuclear Double Resonance Studies of Order - Disorder Ferroelectrics" in dr. J. Stepišnik z referatom o dipolni relaksaciji spinov s kvadrupolno interakcijo. Prof. Blinc se je nato udeležil 9. mednarodnega kristalografskega kongresa v Kiotu (26.8. - 7.9.), kjer je imel vabljenno uvodno predavanje "Non-diffraction Methods in Structure Determination".

2. septembra se je začela v Strunjanu pri Portorožu mednarodna letna šola iz biofizike. V dveh tednih se bo več kot petdeset udeležencev šole seznanilo z najnovejšimi dosežki na področju študija molekularnih osnov bioloških procesov. Poleg večjega števila uglednih predavateljev iz tujine predavajo tudi nekateri domači strokovnjaki. Letna šola je organizirana kot del podiplomskega študija "Strukturna biofizika", ki sta ga pred nekaj leti v sodelovanju uvedli zagrebška in ljubljanska Univerza, je pa namenjena tudi drugim znanstvenim delavcem s področja biofizike.

Po koncu letne šole bo prav tako v Strunjanu znanstveni sestanek Jugoslovanskega društva za biofiziko, ki ga organizira naš Institut. Na dveh mednarodnih simpozijih v okviru sestanka bo poročalo o svojem znanstvenem delu preko trideset jugoslovanskih in tujih znanstvenikov.

V kratkem bodo 4 sodelavci Instituta odšli na študijsko izpopolnjevanje v tujino:

Dr. B. Frlec odhaja za eno leto na Univerzo v Leicesteru (Anglija), kjer bo sodeloval z dr. Hollowayem in prof. Peacockom pri raziskavah kationsko-anionskih kompleksov, ki nastajajo pri reakcijah med kovalentnimi fluoridi. Za te vrste spojin vlada v zadnjem času veliko zanimanje, saj je mogoče za nekatere trditi na osnovi strukturnih podatkov, da so pretežno ionske, medtem ko druge kažejo kovalentni značaj, ki se izraža s tvorbo mostov preko fluorovih atomov. V Leicesteru so dosegli v teh raziskavah s kombinacijo rentgenskih in raznih spektroskopskih podatkov velike uspehe. Njegovo delo tam je za domači laboratorij

zelo zanimivo, ker se bo med drugim ukvarjal tudi s kemijo kriptonovega difluorida, ki je pri nas doslej nismo podrobneje študirali.

Dr. P. Gosar bo za 7 - 10 mesecev na Univerzi v Grenoblu, v Laboratoire de Spectrometrie Physique, kjer bo delal na problemih fizike ledu. Fiziko ledu, še posebej njegovo električno prevodnost, so v okviru teorijske skupine IJS precej študirali in bo to delo nadaljevanje domačih raziskav.

Dr. B. Žemva odhaja na enoletno postdoktorsko specializacijo na University of California, Berkeley v ZDA. Delal bo na področju kemije žlahtnih plinov pod vodstvom prof. Neil Bartletta.

Mgr. D. Sket bo prebil 10 mesecev na Pasteurjevem inštitutu v Parizu, v Oddelku za raziskave strupov, pod vodstvom prof. P. Boqueta. Izpopolnjeval se bo na področju raziskav živalskih strupov, s čimer se ukvarja tudi na Inštitutu.

V petek in soboto, 8. in 9.9.1972 sta obiskala IJS dr. Anton Vratuša, podpredsednik ZIS in Ivan Franko, sekretar ZIS. Med drugim sta si ogledala tudi postrojenje v Gorenji vasi in Republiški računski center.

92. IN 93. SEJA SVETA INSTITUTA

Glavni dogodek zadnjih dveh sej je bilo sprejetje nekaterih dokumentov:

- pravilnika o osebnih dohodkih,
- sistemizacije v splošnem sektorju,
- spremenjenih pogojev v nazivih tehnikov,
- pravilnika o štipendijah in sklepa o višini štipendij.

Vsi ti dokumenti so v prilogah "Novic", obrazložitev sprememb POD in ostalih sprememb v zvezi z njim pa podaja predsednik komisije za OD dr. J. Marsel v posebnem sestavku. V pravilniku o štipendijah so pomembna novost nagradne štipendije za mlade fizike, kemike itd., ki so 25 % višje od rednih.

V razpravi o POD je prišlo do prave borbe mnenj ob vprašanju počitniškega regresa. Obstajali sta dve mišljenji:

- i) regres naj dobijo vsi delavci IJS,
- ii) regres je enkratna pravica delavca (torej ga dobi tisti z delno zaposlitvijo le na enem delovnem mestu).

Po večurni (!) razpravi se je SI odločil za kompromisno formulacijo (53. člen POD) in ob tem ponovil svoje stališče z 91. seje, naj IO sindikata izdela in predloži SI utemeljen predlog o delitvi počitniškega regresa za prihodnje leto.

Nekaj ostalih zanimivosti:

Direktor Instituta je seznanil SI s finančno situacijo Instituta: od Sklada Borisa Kidriča smo letos dobili 16 % več sredstev kot preteklo leto, kar pa ne zadošča in bo potrebno najti drugje dodatne naloge.

Sindikata je predložil Svetu prošnjo za dotacijo, ki pa je ta ni smatral za zadostno in v skladu s sklepom s prejšnje seje. Zato je odobril le namenska sredstva za piknik, za ostalo pa pričakuje ustrezno dokumentacijo.

Od tov. Zibelnika je dobil Svet v obravnavo kar dva prispevka: predlog za ocenitev delovnega mesta in pritožbo na dodelitev stanovanja. Za preučitev upravičenosti spremembe delovnega mesta je zadolžil komisijo za OD, pritožbo pa je zavrnil na podlagi mnenja stanovanjske komisije. Komisija za OD mora tudi izdelati analizo o stroških prevoza delavcev IJS na delovno mesto.

Dr. B. Frleca bo med izpopolnjevanjem v Angliji na mestu poverjenika za kadre nadomestoval dr. F. Gubenšek.

SESTANEK KOLEKTIVA ZA POMOČ POMURJU

V ponedeljek 4.9.1972 je bil sestanek kolektiva IJS za pomoč poplavljenemu Pomurju. Akcijo, ki so jo podprli tudi vsi samoupravni organi IJS, je izvedel IO sindikalne podružnice na Institutu na pobudo Zveze sindikatov Slovenije in Upravnega odbora Gospodarske zbornice Slovenije. Pobuda, da delavci prispevajo 2 % enomesečnega netto osebnega dohodka pa je izzvala med navzočimi precejšnje ogorčenje, saj pomeni, da so ti solidarnostni prispevki obdavčeni kot redni osebni dohodki. Razburjen član kolektiva je celo predlagal, da sklepa o prispevku ne sprejmemo, temveč da javno pokličemo na odgovornost pristojne ljudi in organe, ki očitno do takih in podobnih solidarnostnih akcij nimajo pravega odnosa

(podobno plačujemo iz netto osebnih dohodkov tudi samoprispevek za vrtce).

Na koncu so se člani kolektiva odločili prispevati 2 % enomesečnega osebnega dohodka na tak način, da ta denar ne bo obdavčen, kar bo možno izvesti tako, da denar ne gre iz osebnih dohodkov za avgust, temveč iz skupnega fonda osebnih dohodkov, ki se za ustrezno skupno vsoto zmanjša, kar se bo poznalo na koncu leta; IO sindikalne podružnice pa je sprejel zadolžitev, da pošlje v imenu kolektiva odgovornim republiškim organom uraden protest.

KAKO PRIDEM DO (VEČJE) PLAČE?

(O novem pravilniku o osebnih dohodkih v IJS)

J. Marsel

Tik pred letnim dopustom (19.7.1972) je Svet Instituta sprejel prečiščeno besedilo "Pravilnika o osebnih dohodkih" (POD, oziroma OD, ko bomo govorili o osebnih dohodkih). Ker vsebuje to besedilo tudi nekaj sprememb (v administraciji in pri priznavanju delovnih izkušenj) bodo te spremembe, oziroma "nov" POD veljal od 1. septembra 1972.

O POD smo na Institutu razpravljali kar celo leto. O tem so poročale "Novice", sleherna sprememba pa je bila tudi objavljena v zapisnikih sestankov samoupravnih organov na oglasnih deskah. Zato v tem sestavku ne bomo omenjali sprememb pri KOD (kalkulativnih OD), kvalifikacijskih skupinah ipd., ki so nastale kot posledica samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in OD v Sloveniji; predstavimo naj le nekaj zanimivih novosti.

SedANJI POD se tudi po obliki razlikuje od prejšnjega: opremljen je z okenčki skozi katera lahko pogledamo v določene paragrafe, ne da bi jih bilo treba v celoti prebrati. Pravijo, da to marsikomu zelo olajša orientacijo po pravilniku, ki je sicer obsežen (42 strani z 59. členi) in poln labirintov. Nič čudnega, saj vsebuje kar tri pravilnike: za IJS, RRC in INOVO. Razen tega smo vključili v POD še mnoge druge splošne akte o denarju, ki se v raznih oblikah lahko steka v žepe sodelavcev (strokovno izpopolnjevanje doma in v tujini, dnevnice v inozemstvu, honorarji, nagrade za diplomska dela in za praktikante, priznanja ob 10-letnici, 20-letnici in ob upokojitvi itd.).

Bistvo zadnjih sprememb POD je točka 3 v 10. členu (osnovna vrednost delovnega mesta za administrativne delavce) in točka 2 v 21. členu (vrednotenje delovnih izkušenj):

O plačah v administraciji je komisija za OD že večkrat razpravljala, vendar v okviru izobrazbenih skupin oz. nazivov (referent ipd.) ni našla ustrezne rešitve. Neurejeno nagrajevanje v administraciji pa je bilo tudi vzrok, da je v zadnjih letih odšla z Instituta skoraj polovica sodelavcev v tem sektorju. Poleg tega so prejšnja določila o vrednotenju delovnega mesta upoštevala bodisi le izobrazbo za določen naziv (referent ipd.) ali pa delovno mesto (strojepisec, skladiščnik ipd.). To nedoslednost smo premostili tako, da vrednotimo zdaj v administraciji le delovna mesta, sprejeli pa smo tudi nekatere spremembe pogojev za delovna mesta pri tehnikih. Pri takem vrednotenju smo lahko predlagali tudi nekatere spremembe v osnovnem številu točk za določeno delovno mesto. To povišanje znaša v omenjenem sektorju v povprečju 10 % in je povzročilo komentarje (predvsem pri sodelavcih, ki sedaj povišanja niso deležni). Seveda je polno argumentov za in proti, vendar pa obstoja nekaj objektivnih dejstev, ki jih ne moremo zanikati:

1. možnosti napredovanja v administraciji pri nas praktično ni (npr. blagajnik ali tajnica skoraj ne moreta napredovati v višji naziv), pa tudi interesi v inštitutu niso takšni (nasprotno kot pri raziskovalcih ali tehnikih!)

2. plača sodelavca v administraciji je bila teoretično tudi po 10 ali več let enaka. To pa ne deluje stimulatивно.

Zaradi tega so bile osnovne točke za delovna mesta povečane na določenih delovnih mestih v administraciji pa smo uvedli odvisnost plače od delovnih izkušenj (3 % od osnove za vsaka 3 leta v nazivu vendar največ do 20 % v celoti). V kolikor ta delovna mesta niso našeta v 21. členu POD, jih lahko določa komisija za OD. V to skupino so lahko vključeni tudi sodelavci z VKD I, samostojni tehniki, samostojni in vodilni razvijalci, višji tehnični risarji in tehnični administrator.

Tako so se možnosti, kako priti do večje plače na IJS, še razširile. Že dosedaj je bilo možno povečati OD od osnove na razne načine ("s kombinacijo členov Pravilnika" kot pravi anonimni glosator v "Novicah"): z rednim faktorjem, izrednim faktorjem, delom po učinku, dodatki za bolj ali manj vodilne delavce, dodatki za poverjenike ipd.

Morda je vseh teh parametrov preveč, morda premalo? Če smo se odločili, da bomo nagrajevali po izobrazbi in dejanskem delu in ne zgolj po formalnih kvalifikacijah, imamo na voljo veliko možnih načinov. Tako pridemo do pravilnikov, členov, kombinacij. Dober ali slab delavec nista edina; spekter sposobnosti in pridnosti (tudi prizadevnosti) je širok. To je pač življenje, ki ga sicer ni mogoče spraviti v zakonitosti (pravilnike), vendar cel svet to poskuša v takšni ali drugačni obliki. Anonimnemu piscu glose "Pulzna meditacija ob POD" v zadnji številki "Novic" pa ponavljam misel, ki sem jo zapisal že v prvem komentarju o POD: edina stvar, ki je na svetu pravično razdeljena, je človeška pamet. Vsakdo misli, da jo ima dovolj

MESTO IN USMERITEV INSTITUTE V PRIHODNOSTI

V torek 5.9.1972 je direktor IJS sklical sestanek vodilnih raziskovalcev in starejših podiplomcev, na katerem je pojasnil kadrovske politike in vlogo Instituta v spreminjajočih se okvirih slovenskega znanstvenega, tehnološkega in gospodarskega razvoja. Namen sestanka je bil dopolniti zvezo med delavci in predpostavljenimi ter ustvariti aktivno sodelovanje širšega kroga sodelavcev pri reševanju splošnih vprašanj delovanja in usmeritve Instituta. Prisotni so v razpravi prispevali precej misli, pomislekov in predlogov, ki jih skupaj z nagovorom prof.dr. M. Osredkarja poskušamo povzeti v enotni obliki.

Institut v sedanji obliki je nastal v veliki meri kot posledica teženj, da bi dvignili kvaliteto raziskovalnega dela. S koncentracijo ljudi in eksperimentalne instrumentacije je Institut omogočil pogoje za znanstveno delo, na posameznih fakultetah je z izobraževanjem in fluktuacijo znanstvenikov prispeval dober raziskovalni kader. Očitno je, da bo sčasoma obseg raziskovalnega dela na fakultetah tolikšen, da bo vloga instituta kot izvora kadrov postala manj pomembna. Po drugi strani se Institut razvija in neizbežno raste. Zato je naša dolžnost, da si mu pravočasno prizadevamo dati novo mesto in nalogo: ustvariti most med Univerzo, kjer se znanje ustvarja in industrijo, kjer naj bi se uporabljalo; del naših moči moramo usmeriti v aplikativne raziskave. V praktičnih besedah: težiti bi morali k temu, da podvojimo dohodek (od današnjih 3 ur 6 starih milijard) ob povečanju števila raziskovalcev od 200 na 300; pri tem mora polovica zaslužiti dodatne 3 milijarde na aplikativnih raziskavah, ne pa iz SBK. Pri vseh spremembah pa je naše izhodišče to, da raste dobra aplikacija lahko le iz znanosti.

Prehod ne bo izvršen čez noč in pri njem moramo sodelovati vsi; velja pa omeniti nekaj dejstev:

- pri aplikativnih raziskavah je navadno skupinsko delo bolj pomembno kot pri osnovnih, zato imajo boljšo perspektivo strokovno kompaktna skupina

- poskušati se moramo izogniti drobljenju sil na servisu ali majhnih problemih, ki so izven strokovne usmerjenosti posameznih raziskovalcev. Primarni naj bodo problemi, ki so primerni pri nas obstoječim strokovnim področjem in zahtevajo znanje na ustreznem nivoju.

Posebno pozornost zaslužijo kadrovska vprašanja. Najprej bo treba bolj dosledno uveljavljati zahtevo, da podiplomci zaradi študija ne zanemarjajo sodelovanja pri raziskovalnih nalogah, saj institut ne dobiva denarja za študij, temveč za določene naloge. Če nekateri podiplomci le študirajo, je to odraz naše slabosti. Po končanem študiju (magisterij oz. doktorat) bomo usmerjali ljudi v delo na uporabnih problemih. To ne pomeni, da bo kdorkoli "odrinjen" z znanosti na aplikacijo; večina aplikativnih raziskav skriva tudi fundamentalne probleme, katerih obdelava in rešitev ima poleg aplikativne tudi znanstveno vrednost. Praksa pa tudi kaže, da se prav najsposobnejši raziskovalci ne branijo aplikacij in so tudi tam najuspešnejši. Uporabne raziskave bodo rešile problem ekspanzije in številčne rasti, s tem da bodo absorbirale del raziskovalcev, formiranih na Institutu, kjer imajo morda celo večje možnosti za uspeh kot v industriji.

Ob uvajanju aplikativnih raziskav se bomo morali izogniti težnjam po delitvi na aplikativce in tiste, ki delajo na nalogah iz sredstev SBK. V veliki meri bo to mogoče ravno z izbiranjem uporabnih problemov z znanstveno težo. V odnosu posameznika do instituta bo potrebna korenita sprememba: ni dolžnost le organizacije, da ga zainteresira za določeno delo in ga prepričuje naj delana določenem problemu; v okviru delovnega programa mora vsak sam pomagati najti ustrezno delovno področje.

Najvažnejši problem bo pridobivanje in ustvarjanje tržišča. Glavna področja naših raziskav za dodatni dohodek so verjetno računalništvo, elektronika, jedrska energija, kemija in materiali. Naše dosedanje izkušnje kažejo, da je uspeh možen, če bomo izhajali iz stališča, da moramo tržišče "izobraževati": danes v veliki meri tehnologija sama ustvarja trg. Uspešne primere za to imamo že na Institutu: glasovalno napravo, oljni spektrometer, keramiko, procesni računalnik za Dramo. Očitno bo treba razviti na eni strani "prodajno" službo (INOVA), po drugi strani pa sistem uspešnega sodelovanja oddelkov in odsekov z njo - npr. z referenti za aplikacije, ki bodo zbirali predloge o možnosti uporabe raziskav skupine in jih posredovali INOVI. Tudi to bo zahtevalo spremembo odnosa posameznika do Instituta.

POVERJENIŠTVO ZA PATENTE

Institut je poskušal razširiti delo INOVE z delom na patentnem področju. V ta namen je pridobil ing. Pretnarja, za katerega je SI tudi izglasoval dodelitev enosobnega stanovanja iz direktorskega fonda. Ker je tovariš naknadno spremenil svoje mišljenje, iščemo rešitev problema s poverjenikom za patente. Opozarjamo vse interesente na oglas, ki visi na oglasni deski. Javite se, možnost dodatnega zaslužka! Vse informacije pri pomočniku direktorja ing. I. Levstku.

OSEBNE VESTI

P. Lagler

Prišli

Krašovec Franc	RRC, operater
Pavko Miroslav, dipl.ing.	reaktor, asistent pripravnik
dr. Vilfan Boštjan	elektronika, znanstveni sodelavec
Vošnjak Borut	RRC
Mihelič Vinko	računovodstvo, materialni knjigovodja
Smolej Vitomir, dipl.ing.	odsek za uporabno matematiko, programer
Kolenc Štefka	odsek za gradnje in vzdrževanje, snažilka
Nagode Marija	računovodstvo
Černetič Janko, dipl.ing.	odsek za uporabno matematiko, programer pripravnik
Ščurec Marjan	delavnice, vajenec
Rogelj Dušan	elektronika, vajenec
Korun Matjaž, dipl.ing.	oddelek za fiziko, asistent pripravnik

Odšli

dr. Hussu Alojz	elektronika
Rashwan N.G.	elektronika
Omahen Barbara	uprava
Tišler Vesna, dipl.ing.	oddelek za kemijo
Pezdič Jože	odšek k vojakom

Detter Franc se je z 31.8.1972 upokojil, vendar bo še delal s skrajšanim delovnim časom.

Rojstva

Osredkar Radko	sin
Pejovnik Stane	hči
Kremesec Boris	hči
Peric Maks	hči
Lepenik Igor	hči
Medved Miran	sin

Poroka

Martinčič Rafael